

Izrek. Relacija $(\Theta \cup \tau)^*$ je produktna relacija. Natavneje, vsak ekvivalenčni razred dobiča graf, sestavljen iz izomorfnih grafov, ki dobičajo en faktor faktorizacije na pragrafe.

$$(\Theta^* \cup \tau^*)^* = (\Theta \cup \tau)^*$$

Posledica. Faktorizacije porazanega podgrafa na pragrafe lahko dobičimo v času $O(mn)$.

Dokaz. Izračunamo $(\Theta \cup \tau)^*$. $\tau \checkmark (\dots)^* \checkmark$
 Θ^2 Nas stane $O(m^2)$.

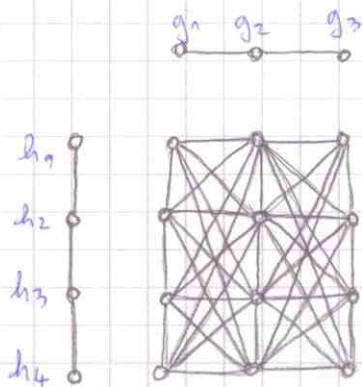
Def. $e \in \Theta_1 f$, če je $e \in \Theta f$ in je $e \in \tau$ (τ je maprej izbrano fikšno vrsto drevo v G) ter $f \in G$. $\Theta_1 \dots O(mn)$.

Lema. $\Theta_1^* = \Theta^* \Rightarrow (\Theta \cup \tau)^* = (\Theta_1 \cup \tau)^*$

9. LEKSIKOGRAFSKI PRODUKT GRAFOV IN PROBLEM IZOMORFIZMA

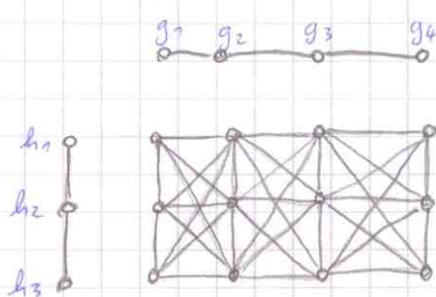
Def. Naj bosta G, H poljubna grafa. Tedaj je njun leksikografski produkt, $G \circ H$, graf z $V(G \circ H) = V(G) \times V(H)$ in $(g, h)(g', h') \in E(G \circ H)$ če je bodisi $g = g'$ in $h, h' \in E(H)$, bodisi je $gg' \in E(G)$.

Zgled. $P_3 \circ P_4$

41 povezav

$P_4 \circ P_3$

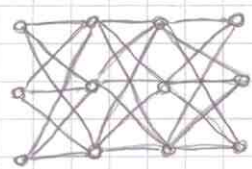

35 povezav

$$P_4 \circ D_3$$

$h_1 \circ$
 $h_2 \circ$
 $h_3 \circ$

$P_4 \circ D_3$ je povezan graf, čeprav
 D_3 ni povezan.

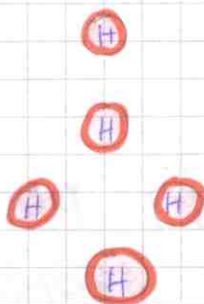
Opombe:

- Leksikografski produkt v splošnem ni komutativen.
- Leksikografski produkt je asociativen (do izomorfizma).
 Lahko pišemo: $G \circ H \circ K$
 G^m (glede na $\circ$) } je dobro definirani graf

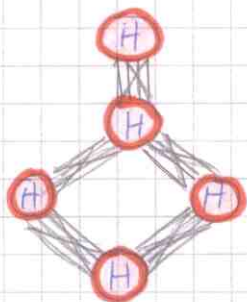
• $G \circ K_1 \cong G \cong K_1 \circ G$

• $G \circ H$ ni lahko predstavljamo takole:

Vzamemo G : in vsako različico razpihnemo v kopijo H :

Nato za vsako povezavo v G povezemo vsa različica iz ustreznih kopij H :

$|V(G)| \geq 2$

- $G \circ K_m \cong G \boxtimes K_m$
- $G \circ H$ je povezan $\Leftrightarrow G$ povezan.

Natančneje: število povezanih komponent grafa $G \circ H$ je enako številu povezanih komponent grafa G .
 Kaj pa, če ima G izolirane točke?
 In H ni povezan.

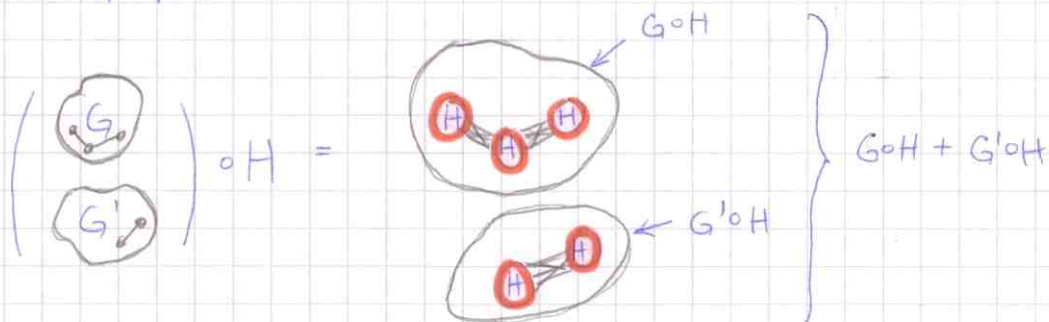
Indukcija:

$$(i) (G+G') \circ H = G \circ H + G' \circ H$$

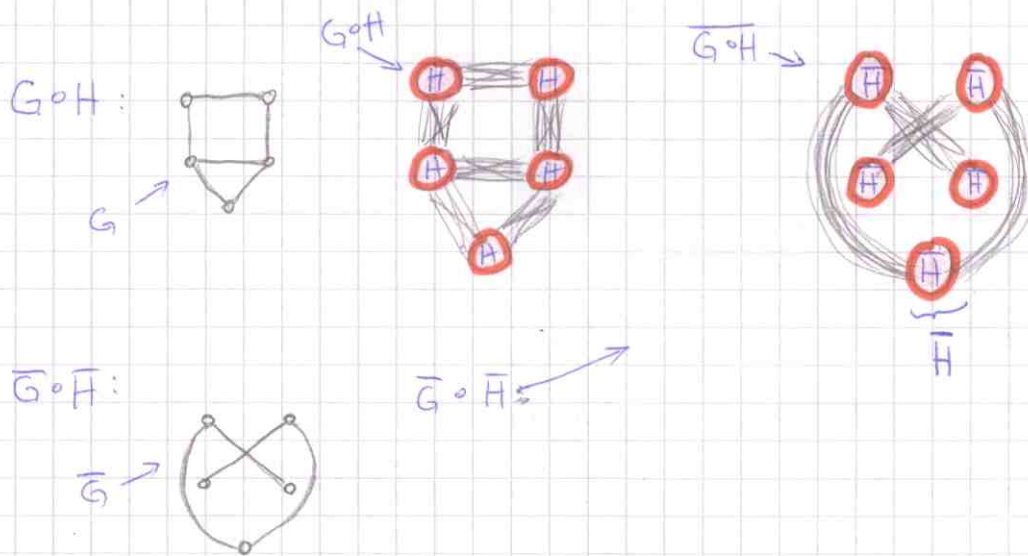
$$(ii) G \circ H = \overline{G \circ H}$$

Dokaz:

(i)

$$(ii) \overline{G \circ H} = \overline{G} \circ \overline{H}$$

Žgled: $G \circ H$, G povezan

$$d_{G \circ H}((g, h), (g', h')) = \begin{cases} 1, & \text{če } g=g' \text{ in } hh' \in E(H) \\ 2, & \text{če } g=g' \text{ in } hh' \notin E(H) \\ d_G(g, g'), & \text{če } g \neq g' \end{cases}$$

9. PROBLEM IZOMORFIZMA

G, H grafa, tedaj je $f: V(G) \rightarrow V(H)$ izomorfizem, če je f bijekcija, tako da velja:

$$uv \in E(G) \iff f(u)f(v) \in E(H)$$

G, H izomorfnata, če obstaja izomorfizem med njima.

Problem izomorfizma: konstruiraj učinkovit algoritem, ki preveri, ali sta dana grafa izomorfnata.

G graf, $V(G) = \{v_1, \dots, v_m\}$.

$A(G)$ ... matrica sosednosti:

$$(A(G))_{ij} = \begin{cases} 1 & ; \quad v_i v_j \in E(G) \\ 0 & ; \quad \text{icer} \end{cases}$$

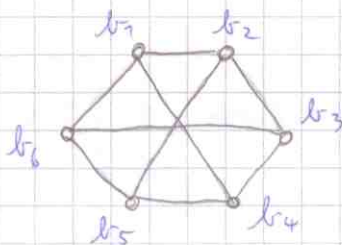
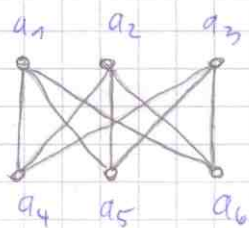
$m \times m$ matrica, simetrična.

Trditev: Grafa na n vozliščih G in H sta izomorfna natanko tedaj, ko obstaja taka permutacijska matrica P , da velja: $A(G) = P \cdot A(H) \cdot P^{-1}$.

Dokaz. $P \cdot A(H)$ pomeni, da se vrstice v $A(H)$ permutirajo, kot pravi P . Analogno, množenje poljubne matrice na desni s permutacijsko matrico predstavlja permutacijo stolpcev matrice, kot pravi perm. matrica.

P permutacijska $\Rightarrow P^{-1} = P^T$. $A(G) = P \cdot A(H) \cdot P^T$.

Zgled.

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$f(a_1) = b_1$ $f(a_2) = b_3$ $f(a_3) = b_5$ $f(a_4) = b_2$
 $f(a_5) = b_4$ $f(a_6) = b_6$

$\pi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 1 & 3 & 5 & 2 & 4 & 6 \end{pmatrix} \rightsquigarrow P = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

Problem izomorfizma je rešljiv v polinomskem času za:

- drevesa
- ravninske grafe
- grafe intervalov

...

V splošnem pa takega algoritma ne poznamo. Čelo reč, zamenkrat ni znano, ali je problem izomorfizma polinomski ali pa je NP-težak. Če je $P \neq NP$, tedaj je problem izomorfizma naraven kandidat za problem z zahtevostjo strogo med P in NP .

Def. Π_1, Π_2 odločitvena problema. Tedaj je polinomsko prevedba Π_1 na Π_2 tak algoritem, ki v polinomskem času za vsak primer I_1 problema Π_1 konstruira primer I_2 problema Π_2 , tako da je odgovor na I_1 "DA" natanko tedaj, ko je odgovor na I_2 "DA".

Def. Problem Π je izomorfizem-poln, če je polinomsko ekvivalenten problemu izomorfizma. Natančneje, če lahko Π polinomsko prevedemo na problem izomorfizma in obratno, če lahko problem izomorfizma polinomsko prevedemo na problem Π .

Izomorfizem-polna problema sta:

- problem izomorfizma za dvovalne grafe
- problem izomorfizma za regularne grafe

Automorfizem je izomorfizem grafa nase.

$\text{Aut}(G)$ ... množica vseh automorfizmov

$\text{Aut}(G)$ tvorijo grupo za kompozicije:

grupa automorfizmov grafa G

$$\text{Aut}(K_n) \cong \text{Sym}(n) = S_n$$

$$\text{Aut}(C_n) \cong D_{2n}$$

Izomorfizem-poln problem je tudi: določitev generatorjev za $\text{Aut}(G)$.

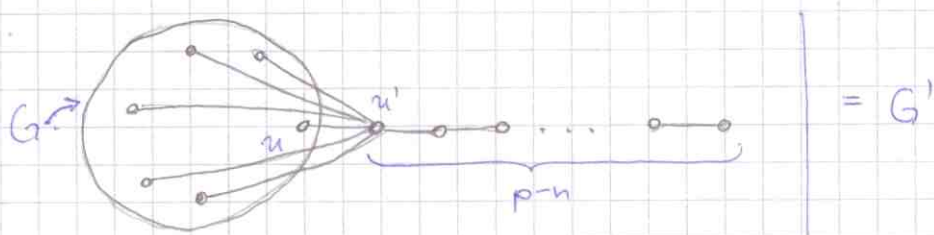
Lema. Za vsak $x > 1$ obstaja prasterilo na intervalu $(x, 2x)$.

Lema. Problem, ali sta dva povezana grafa na p vozliščih izomorfna, kjer je $p > 2$ prasterilo in so vozlišča stopnje $< \frac{p}{2}$ je izomorfizem-poln problem.

Dokaz. Če znamo rešiti splošni problem izomorfizma, sereda znamo rešiti tudi navedenega.

Obratno, recimo, da znamo rešiti problem za grafe s p vozlišči in stopnjami $< \frac{p}{2}$. Naj bosta G, H poljubna grafa na n vozliščih. $G \mapsto G', H \mapsto H'$:

Naj bo u poljubno vozlišče v G . Tedaj dodajmo G -ju pot dolžine $n-p$, ki se začne v u , in sosedu od u na tej poti prižemo $\cap$ povezavami z vsemi vozlišči iz G .

Pri tem je p prasterilo iz intervala $(2n+2, 2n+4)$. (recimo najmanjše izmed takih prasteril).

Analogna konstrukcija je za H' .

Trdimo: $G \cong H \Leftrightarrow G' \cong H'$.

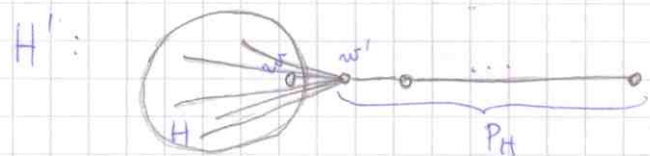
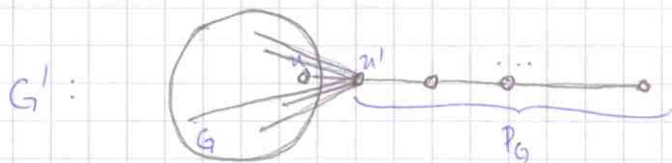
G', H' : grafa s p vozlišči stopnje $< \frac{p}{2}$: največja stopnja

je $m+1 < \frac{p}{2} \Leftrightarrow p > 2m+2$.

Sreda prevedba je (očito) polinomska.

Če je $G \cong H \xRightarrow{\text{očito}} G' \cong H'$.

Naj bo $G' \cong H'$.

u' in w' sta edini
vozlišči v G' in H'
stopnje $m+1$.
(res, stopnje v G, H
so $\leq m$)

Naj bo $f: G' \rightarrow H'$ izomorfizem. Tedaj je $f(u') = w'$.

Trdimo, da je $P_G(P_H)$ edina pot iz $u'(w')$ dolžine $p-m-1$ v $G'(H')$. Druge poti iz u' so oblike

$u' \rightarrow x \xrightarrow{\in G} \dots$ Taka pot je dolžine $\leq m$.

znotraj G $|P_G| = p-m-1 > 2m+2-m-1 = m+1$

$\Rightarrow f$ preslika P_G na P_H . $\Rightarrow f|_G: G \rightarrow H \Rightarrow G \cong H$.

zaiter izomorfizma je izomorfizem □

Konec g'.

Def. Graf G je magraf glede na leksikografski produkt, če iz $G = G_1 \circ G_2$ sledi $G_1 = K_1$ ali $G_2 = K_1$.

$(G_1 \circ K_1 = G_1 = G ; K_1 \circ G_2 = G_2 = G)$

Trditve. Vsak graf more faktorizacijo na magrafe glede na leksikografski produkt.

Dokaz: isti kot za kartezijani produkt. □

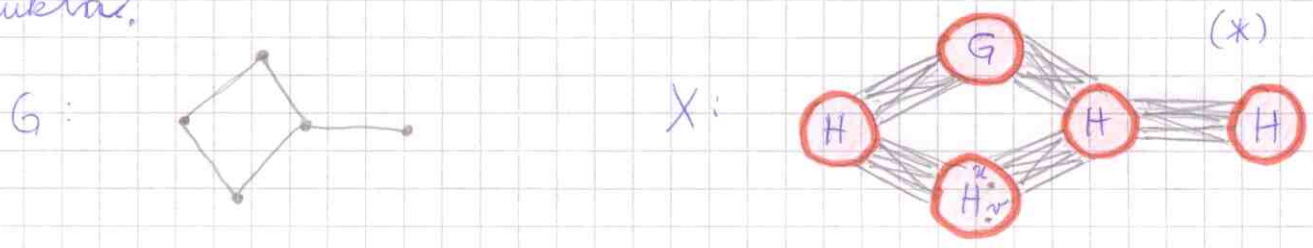
Problem: Ali je G magraf glede na leksikografski produkt?

Izrek. Problem, ali je dani graf pragraf glede na leksikografski produkt, je izomorfizem-poln problem.

Dokaz. Recimo, da imamo algoritem, ki preveri, ali je dani graf pragraf glede na $\circ$. Želimo preveriti, ali sta poljubna dva grafa izomorfa (s pomočjo zgornjega preizetega algoritma) in to prevedbo narediti v polinomskem času.

Zaradi leme lahko predpostavimo, da je $|V(G)| = |V(H)| = n$, n praštevilo in je maksimalna stopnja v obeh grafih $< \frac{n}{2}$.

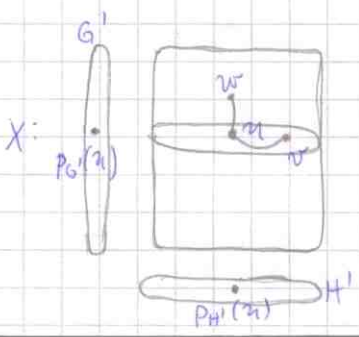
Naj bo X graf konstruiran tabole v G izberimo poljubno fiksno vozlišče in ga razpiknemo v G , ostala vozlišča iz G razpiknemo v disjunktne kopije grafa H . Nato razpiknjene kopije povežemo s povezavami v smislu leksikografskega produkta.

Trdimo: X ni pragraf $\Leftrightarrow G \cong H$

$(\Leftarrow)$: trivialno: če je $G \cong H$, tedaj je očitno $X = G \circ H$.

$(\Rightarrow)$: Recimo, da X ni pragraf. Tedaj je $X = G' \circ H'$, $|V(G')| \geq 2$ in $|V(H')| \geq 2$. Vemo se reči: $|V(X)| = p^2$ po konstrukciji. Ker je $|V(X)| = |V(G')| \cdot |V(H')| \Rightarrow |V(G')| = p$ in $|V(H')| = p$.

$u \in V(X)$. Naj bo stopnja $p_G(u) = d_1$ in stopnja $p_{H'}(u) = d_2$. $\Rightarrow$ stopnja n v grafu X je $d_2 + d_1 \cdot p$.

$d_1 \cdot p + d_2$ ta zapis je enoličen! $d_1, d_2 < \frac{p}{2}$

(i) Naj bo v sosed od u , ki je v istem H' -sloju:
 $|N(u) \cap N(v)| \leq d_1 \cdot p$.

(ii) Naj bo w sosed od u , ki ni v istem H' -sloju:
 $|N(u) \cap N(w)| \leq (d_1 - 1) \cdot p + \frac{p}{2} + \frac{p}{2} = d_1 \cdot p$

Torej, za poljubno vozlišče u , zaradi (i) in (ii) lahko v polinomskem času najdemo vsa vozlišča, ki so v istem H' -sloju kot u . Če je skupnih sosedov naj $d_1 \cdot p$, sta v istem sloju, sicer pa nista. S tem postopkom (v polinomskem času) poiščemo vse H' -sloje.

Toda, ta postopek dejansko poteka na grafu X (slika *). Zato tako dejansko najdemo $p-1$ slojev, ki so izomorfni H in en sloj, ki je izomorfen G .

Z drugimi besedami, postopek pokaže, da velja:

$$\begin{array}{l} G \cong G' \\ H \cong H' \end{array} \quad \text{in} \quad G' \cong H' \quad \text{ter} \quad G \cong H.$$

To je dokaz v eno smer. Drugi del dokaza poteka v istem smislu: predpostavimo, da imamo algoritem za testiranje izomorfnosti grafov. Nato pokažemo, da lahko testiramo, ali je dani graf pragraf glede na $\circ, \circ$ polinomskim številom klicav algoritma za izomorfizme.